

Chodiaca skala na konci roka

31.12.2020

Koniec obč. roka

ecav.rankovce.sk

1. Korintským 10,1-5: „1 *Nechcem však, bratia, aby ste nevedeli, že naši otcovia všetci boli pod oblakom, všetci prešli morom, 2 všetci boli pokrstení v Mojžiša v oblaku a mori, 3 všetci jedli ten istý duchovný pokrm 4 a všetci pili ten istý duchovný nápoj, pili totiž z duchovnej skaly, ktorá šla za nimi, a tou skalou bol Kristus: 5 ale vo väčšine z nich nemal Boh zaľúbenia, lebo zahynuli na púšti.*“

Drahí naši bratia a sestry v Pánovi! Viem, že väčšina z nás povie – ako ten rok rýchlo uplynul. **No bol to náročný rok prežitý v nesmiernej dusivej atmosfére. Želáme si, tak vrúčne si prajeme, aby ten ďalší, ktorý začne zajtra, bol opäť normálny. Chceme voľne dýchať, bezpečne sa navzájom stretávať, fungovať tak, ako predtým.** Verím, že sa k tomu dostaneme. Ale musíme tak trochu ťahať za jeden koniec povrazu, aby to nemalo tragické následky.

Kam sme sa posunuli, akú cestu sme prešli počas tých predchádzajúcich 365, pardon: 366 dní? Okrem toho, že nám pribudli nejaké vrásky, nejaké vlasy navyše obeleli, sme iní než sme boli v januári?

Určite. **Nabrali sme množstvo skúseností.** Aj my, na fare. Veď trojnásobné nekonanie bohoslužieb bola neskutocná výzva pre nás, ako zabezpečiť Božie slovo. Ani jedna nedeľa, ani jeden sviatok v roku nám nevypadol. Ak sme sa nezišli v kostole, tak nám ochotní bratia a sestry v každej dedinke pomáhali roznieť približne 200 kázní do domácností. Cez sviatky sme sa snažili robiť nahrávky na internet a mnohí z vás ste si ich vyhľadali a pozreli. Po viem vám, že pripraviť vysielanie je niekoľkonásobne zložitejšie, ako iba urobiť bežné bohoslužby v kostole.

1. posolstvo: Pán Boh vidí naše ťažkosti.

Problémy sú na to, aby sme ich riešili a nevzdali sa len tak. Teda - pokiaľ sa riešiť vôbec dajú. Pokiaľ nepresahujú naše možnosti.

Určite sme ale aj počas tohto uplynulého roka zažili ťažkosti, pod ktorými sme sa možno aj zlomili, alebo sa ešte stále lámeme a nevieme sa odtiaľ dostať von. Mohla tým byť nejaká skúška v živote, strata niekoho, nemoc, komplikácia ... Čokoľvek.

Koľkokrát nás potešuje Božie slovo s tým, že Pán Boh nám dá silu a my by sme tak radi s Jeho pomocou vždy zvíťazili. No nie vždy to býva také jednoduché. Niekedy nás Pán Boh naozaj vytrhne z našich problémov, inokedy nás v nich zase ponecháva. Pozrime sa na Božích mužov a ženy z Písma, aj oni sa životom predierali s ťažkosťami:

- *koľkokrát mal taký Boží miláčik Dávid ťažkosti a namiesto toho, aby ho Pán Boh z nich vytrhol, nechal ho, aby ich riešil sám*

- *alebo neskôr celý Boží národ – keď sa za prorokov Izaiáša a Jeremiáša priblížil krvichtivý nepriateľ z Asýrie či Babylonu, či Pán Boh vždy ochránil svojich? aj tu nechal svoj národ, aby prešiel svojim tmavým údolím*

- *a napokon si vezmíme za príklad aj nášho Pána Ježiša Krista a vidíme ho v Getsemanskej záhrade, ako sa úpenlivo modlí o odňatie toho údelu, kalicha, ktorý Ho má postihnúť, až mu na čelo vystúpili kropaje potu s krvou, a Pán Boh necháva svojho Syna prejsť cez Golgotu*

Podobne i nás neraz necháva kráčať naším tmavým údolím. A my z neho nevidíme nijakú cestu von, nijaké svetlo na konci tunela, alebo ak aj, tak len v príliš veľkej diaľke.

To však neznamená, že Pán Boh nebol pri Dávidovi, že nestál pri svojom vyvolenom ľude, pri svojom Synovi, že nestál pri nás!

V liste apoštola korintským kresťanom sa Pavel odvoláva na situáciu, ako **Izraelci kráčali púšťou z Egypta do zaslúbenej krajiny.** Ani to nebola jednoduchá cesta. Koľkokrát tí ľudia tam volali v súžení k Pánu Bohu: Pane Bože, daj nám vodu, Pane Bože, daj nám jedlo, Pane Bože, daj nám mäso, pane Bože, ochráň nás pred Amálekovcami a pod. Volali sme už aj my niekedy ako oni k Pánu Bohu o – vodu? - o jedlo? - o lepšie jedlo? - o ochranu pred bojujúcim cudzím národom?

Počul Pán Boh ich volanie? No áno, počul. Som presvedčený, že **Pán Boh dobre vie aj o našich trápeniach,** ktorými prechádzame. **Pán Boh dobre vie aj o ťaživej situácii roka 2020,** ktorú sme ako celý svet prežili a ešte stále prežívame.

2. posolstvo: Pán Boh ostáva verne pri nás.

Apoštol sa v našom kázňovom texte snaží ukázať na problémy, ktoré vládli v korintskom zbore a ponúka im aj riešenie. O tom je napokon úplne celý list. V dnešnej časti 1K 10,1-5 sa v našich predstavách spolu s korintskými čitateľmi listu prenášame do čias na sinajskej púšti. Národ počas cesty prijímal Boží zákon, spoznával Pána Boha, bol Ním vedený v oblaku a aj morom. **Apoštol tu možno na naše veľké prekvapenie spomína aj akúsi duchovnú skalú, ktorá kráčala za národom a z nej pili duchovný nápoj.**

Ako môže skala, hoci aj duchovná, kráčať za niekým? O akú skalú tu išlo?

V starej **židovskej tradícii** žila predstava, že tak, ako na začiatku, vpredu, počas púte národ sprevádzal ohnivý stĺp či oblak, za národom zase – kráčala skala.

Nikde inde v Biblii sa o kráčajúcej skale nepíše. Tvrdila to iba židovská tradícia a ľud vo svojej zbožnosti tomu plne veril. Apoštol sa toho chytil ako dobre známej veci iste aj v Korinte. Nemyslím si však, že túto legendu slepo prijímal. Preto písal o skale ako duchovnej, ktorá šla za národom. Pre Pavla to už vtedy nebol nik iný, než v Trojici sám Pán Boh. Pre Korinťanov apoštol týmito slovami hovoril, že aj ich viera v Krista spája, nerozdeľuje.

Kráčajúca duchovná skala – Kristus sprevádzala aj nás v tomto roku. Vďaka nej nevyhasla zvesť Božieho slova – aj keď sa to mohlo zatvorením kostolov stať. Vďaka Skale – Kristovi, ktorý prebýva v Duchu vo svojej cirkvi, neskončila ani naša viera, hoci aj tá mohla ako uhlík vyťahnutý z pahreby vyhasnúť.

Je koniec roka a Pán ostáva verne s nami. Nebojme sa ani s vykročením do toho nového. Keď Pán Boh kráča s nami, ani temné údolie nie je také temné, že by v ňom nezasvietil čo len paprsek Božieho slnka! Amen.

rozvrh kázne:

R. 2020: Boli sme aj tak v Božom náručí

1. Pán Boh vidí naše ťažkosti
2. Pán Boh ostal verne pri nás

exegéza (výklad bibl. textu):

úvod: List(y) do Korintu – jasné, čo tam ap. riešil, to nemusíme vysvetľovať v tejto kázni ...

v predošlej kapitole autor pred rozdelenými korintskými hájil svoje apoštolstvo a obvinenia zo zisťnosti (klasika u homo sapiens, vždy obviňovať tých, čo sa snažia, zo zisťnosti!), kap. končí Pavlovým behom – neustálou snahou apoštolskej služby

prvá perikopa 10. kap. má vo viacerých prekladoch nadpis „výstraha pred modlársťvom“, resp. ako u nás „hostiny pri modloslužbe“

Pavel tu skutočne prešiel plynule od témy apoštolstva (po v. 6) k nepriamemu upozorneniu korintským, že ich rozdeľovanie sa je s pohanstva (a jeho modlársťva) – tam sa predbiehajú, ktorý boh je silnejší

potom v kapitole pokračuje (druhá perikopa) opäť slobodou, ktorú už naznačoval predtým (7. kap.), len nesmie byť zvodom...

10,1-5 – samostatná časť je úvodom k výstrahe 6. verša, ku kázni postačí toto

v 1.: Koriťania sa stali kresťanmi viacmenej spomedzi pohanov, stali sa prozelytmi (prestúpcami z inej viery)

Pavel spomína „našich otcov“ – myslel tým židovských praotcov (tých, ktorí vyšli ešte z Egypta), ale pre novú cirkev sú to aj praotcovia viery. Oni boli všetci pod oblakom a prešli morom (to sú známe slávne výjavy z Ex).

Apoštol chce, aby o tom vedeli, aby si to uvedomili. (nemám rád to slovo :)), je dobré si to pripomenúť, ich podobnosť s korintskými, tá sa rozvinie v 2. verši.

v 2: Oblak a more sa spomína znovu a špeciálne sa spomína par excellence slovo „boli pokrstení“ v (eis ako v Mt 28,19) Mojžiša v (en) v oblaku a mori.

Pokrstenie bolo známe v židovstve pri prozelytoch. Pre Pavla sa všetci, ktorí vyšli z Egypta stali v istom zmysle prozelytmi. Ved' ešte nemali Mojžišov zákon a až na púšti sa stali pravými Izraelcami. To je pokrstenie v (do) Mojžiša = mojžišovských zákonov, do izarelského kultu.

Aká podobnosť s pohanmi, ktorí sa stali kresťanmi! Aj korintskými.

v. 3-4a: ten istý pokrm aj nápoj – aj keď boli rôzni, spoločný pokrm (a oblak a more) ich spájali do jedného celku

vo v. 16 presne toto autor znovu použije pre korintských na ukázanie, že nemajú byť porozdeľovaní (1K 1,11-12), ale spája ich práve ich podstata.

v. 4b: Práve kvôli tejto časti som vybral tento text pre kázeň na Silvestra.

Spoločný pokrm a nápoj.

Z čoho pili? Zo skaly (apoštol ju nazýva „duchovnou“), ktorá išla za nimi (nasledovala ich – akoluthusés).

Tradicia „kráčajúcej skaly“ je doložená údajne v Hagade (nevidím dôvod, prečo by to tam malo byť, navyše je mladšia než 1K), ale pochádza zo starších židovských (rabínskych? – to sa mi tiež nezdá) tradícií – nenašiel som, či sa spomínala v nejakom pseudoepigrafe, ale je to veľmi pravdepodobné – takých spisov bolo veľmi mnoho, v Jabne sa potom likvidovali, takže sa zrejme nezachovali. Alebo predsa niekde?

Židia v starých dobách (Pavel bol typickým dieťaťom takej doby, veľakrát citoval rôzne neznáme spisy, napokon – bol študovaný farizej, takže ich poznal veľa a boli aj ľudovo známe, i keď iba v ústnej forme, pravda) vytvorili predstavu, že skala, na ktorú Mojžiš udrel v Meribe

(Ex 17), je tá istá skala, ktorá sa objavuje na celkom inom geogr. mieste v Num 20,7n (v slovenskom preklade ide zas o Meríbu, v hebr. je to však iba slovo „zvada“, ide o celkom iné miesto). Kde sa však vzala v Num 20,7 skala pred svätostánkom, v ktorom sa práve zjavila sláva Božia (v. 6)? Tradícia vytvorila legendu o skale (resp. jej časti), ktorá od Ex 17 sprevádzala národ neustále a kráčala za nimi. Takýchto vecí verili v tých časoch viac.

Zrejme ale dôveryhodnosť tejto inak živej tradície nepožívala veľkú vážnosť v Pavlových dobách, zmienka o tom sa neobjavuje ani v LXX. Preto sa síce na ňu Pavel v 1K 10 odvolal, ale vidí v nej duchovný zmysel, duchovnú skalu – samotného Pána Boha, ktorý kráčal (síce pred národom) v oblaku/ohnivom stĺpe.

Z tejto skaly všetci pili (v. 4a) – to bola súčasť legendy, že z tej kráčajúcej skaly neprestajne tiekla voda a tak mal národ vodu aj na púšti. Sem tam (ako v Num 20) tiecť prestala.

(Inak túto tradíciu spomína málo výkladov, ale dá sa nájsť, napr. tu:

<https://www.studydrive.net/commentaries/whe/1-corinthians-10.html>; spomína ju aj Kittel v Grešovom preklade ako studňu v skale – mal by byť asi iba prameň, nie studňa – der Quell - VI/96)

Pre Pavla to už vtedy bol Kristus – to mohol smelo napísať aj korintským, pretože s tým problémom nemali. Pán Boh je v Trojici jediný a kresťania už vtedy Pána Ježiša považovali za Boha samotného (por. aj keď neskorší text J 20,28).

v. 5: zvažoval som, či nechať aj tento verš pre kázeň, ale je dokončením vety.

Je výstrahou (v. 6) pre Korint. Pán Boh nemal zľutovanie s tými, ktorí sa zachovali neverne. Mnohí (väčšina) z nich zahynuli na púšti. Či už myslel na celú generáciu, ktorá zahynula a nedostala sa do Kanaánu, alebo tých dvadsaťtisíc vo v. 8 (aj tak skreslený údaj, v Num 25,9 je číslo 24.000, tak i v LXX), to je pre nás úplne vedľajšie.

Ak budú korintskí rozhádzaní, cirkevný zbor sa im rozpadne a s večnosťou sa môžu rozlúčiť, pretože aj ich viera zanikne.